

med beslægtede Umiddelbarhedsprincip ved Amsraadsvalgene skulde jeg derfor ogsaa være den sidste til at angribe, hvis man om dette kunde sige, at det betød noget reelt som Værn for et sundt og maadeholdent Kommunestyre, eller hvis man endda om det kunde sige, at det hverken betød noget ondt eller godt, hverken gjorde til eller fra. Men som Kompromisforslaget her ligger for, vilde Opretholdelsen af den privilegerede Valgret til Amsraadet ikke betyde noget reelt ud over dette, at Principet vil, saa længe det bestaar, skabe fortsat Uro og repræsentere et Skel, der kun vil være af det onde, et Skel nemlig mellem dem, som ved det her foreliggende Valgretsforlag give deres egen og eneste privilegerede Valgret til Pris — nemlig deres privilegerede Valgret som højst-beskattede Kommunevælgere — og paa den anden Side dem, som krævede og gennem det her foreliggende Kompromisforlag ogsaa fik deres privilegerede Valgret godkendt og opretholdt. Det forholder sig nemlig rigtigt, som Regeringens Hovedorgan skrev umiddelbart efter, at dette Kompromisforlag var blevet offentliggjort: Den almindelige Valgret faar hermed fuld Raadighed over og fuldt Ansvar for Kommunestyret baade i By og paa Land. Dette er Realiteten. Og hvad angaar det bjærgede Princip, de umiddelbare Amsraadsvælgeres Princip, saa betyder det intet efter den Rolle, der vedblivende tilmaales Amsraadet i Forhold til Landkommunernes økonomiske Styrelse. Thi Amsraadene faa ingen virkelig Myndighed til at dæmme op for en uforholdsmæssig Vækst af Skatteudskrivning i Landkommunerne, en Myndighed, som ogsaa under den nu bestaaende Ordning er ganske overflødig, men en Myndighed, som under det nu knæsatte lige og almindelige Valgretsprincip dog kunde have repræsenteret et i nogen Maade betydende Argument for Opretholdelsen af de privilegerede Amsraadsvælgere. Paa dette Punkt er der en afgørende Forskel mellem Kompromisforslaget, som det her ligger for, og det subsidiære Ændringsforlag, der i Fjor blev stillet af den frikonservative Partigruppens Repræsentanter i Valgretsudvalget, et Ændringsforlag, som jeg sluttede mig til, om end med Betænkelighed og som Grænsen for, hvad jeg paa den saaledes valgte Forhandlingsbasis kunde gaa med til. Det paagældende Ændringsforlags første Hovedled gik nemlig ud paa, at i Kommuner udenfor København og Frederiksberg maa Skatteprocenten ikke

overstige vedkommende Kommunes gennemsnitlige Skatteprocent for 3-Aaret fra 1ste April 1904 til 31. Marts 1907 med Tillæg af 1, medmindre der for Landkommunernes Vedkommende gives Tilladelse af Amsraadet, for Bykommunernes af Indenrigsministeren. Denne Tilladelse var altsaa Vilkaaret, det uomgængelige Vilkaar for en Stigning ud over den angivne Skattegrænse. Under disse Omstændigheder blev altsaa Amsraadet den Højesteret, hvis Kendelse man ikke kom uden om i det vigtige Skatteudskrivningsspørgsmaal. Under de Omstændigheder maatte Amsraadets maadeholdne Tendens, saaledes som den kunde ventes sikret gennem privilegerede Amsraadsvælgere, dog være af nogen real Betydning som Værn for en usund, forceret Radikalisering af Kommunestyret i Almindelighed og af Skatteudskrivningen i Særdeleshed. — Men hvorledes stiller Forholdet sig nu ved det Forslag, vi her beskæftige os med? Ja, medens Forholdet altsaa var dette, at ifølge det Forslag, som blev fremsat i Fjor, og som jeg kunde slutte mig til, kunde Amsraadet baade samtykke og afslaa, kan Amsraadet ifølge den nu foreslaaede Ordning kun samtykke, kun fungere som Nikkedukke og slet intet andet i Henseende til Skatteudskrivningsspørgsmaalet. Thi samtykker Amsraadet ikke i Kravet om en Skatteudskrivning ud over den dragne Grænse, saa bliver der at foranstalte Nyvalg, saa indankes Sagen derved til Vælgerflertallets Afgørelse. Som Højesteret i Skatteudskrivningsspørgsmaalet etablerer man altsaa Vælgerflertallet, det Vælgerflertal, som altid vil føle sig i Pagt med og solidarisk med det Flertal i Kommuneraadet, hvis forcerede Tempo i Skatteudskrivningen nødvendiggjorde Nyvalg. Men denne Ordning vil være Vand paa Socialdemokratiets Mølle, saa vist som i hvert Fald indtil denne Dag stadig Uro og politisk Kamp var at anse som den bedste Patentsmørelse for Socialdemokratiets Agitationsmekanisme. Nu hørte vi ganske vist i Gaar det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds (C. C. Andersen) udtale sin Beklagelse over den Ordning, som her søgtes institueret, og det ærede Medlem udtalte: Man tænke sig blot den Ordning, at f. Eks. Landstinget skulde have Ret til i Tilfælde af Uoverensstemmelse at kræve Folketinget opløst. Men det ærede Medlem skulde have fortsat Billedet, saa vilde det ærede Medlem have set, at den rette Analogi vilde være den, at det nyvalgte Folketing saa skulde eje Myndighed til definitivt at afgøre Sagen.